

Abstrakt

Predkladaná práca sa zaoberá výskumom evanjeliových antifón predpôstnej doby liturgického roka. Jej hlavným cieľom je na základe variácie antifón odhaliť rôzne tradície chorálu a prispieť k pochopeniu šírenia chorálneho repertoára v stredovekej Európe.

Podobne ako v období post Pentecosten (t. j. po Zoslaní Ducha Svätého) aj v prepôstnej dobe sa v prameňoch (antifonároch, breviároch či tonároch) nachádzajú rady antifón, ktoré reflektujú nedeľnú perikopu evanjelia. Tieto antifóny sa potom spievali na rôznych miestach v oficiu – na nešporách *ad Magnificat*, v matutine v treťom nocturne, v laudách *ad Benedictus* a na hodinkách. Podobne ako v prípade evanjeliových antifón obdobia post Pentecosten (Eben a Demská, b. r.), antifóny tohto typu majú potenciál dokumentovať rôzne tradície chorálu stredovekej Európy, a to na základe repertoáru antifón v jednotlivých prameňoch, ich textovej, ale tiež melodicko-modálnej variácie.

Metodológia práce je nasledovná. V prvom rade sme určili vzorku prameňov podľa rôznorodosti a dostupnosti – tu reflektujeme najmä provenienciu, obdobie vzniku/používania a kurzus (monastický/sekulárny). Tieto pramene sú rozdelené do piatich geografických skupín: stredoeurópskej, nemeckej, francúzskej, akvitánskej a talianskej. Následne sme vytvorili melodický katalóg antifón obsahujúci ich transkripty a konkordančnú databázu obsahujúca textové varianty antifón, ich modus (melodickú obmenu) a ich liturgické určenie pre každý skúmaný prameň. Následne na základe zistenej variácie sa snažíme odhaliť, či aj antifóny doby predpôstnej reflektujú liturgické tradície, a ak áno, nakoľko korešpondujú s provenienciou či obdobím vzniku skúmaných prameňov. Výskum môže taktiež prispieť k objasneniu prehistórie samotnej predpôstnej doby, keďže jej vznik je v historických prameňoch reflektovaný len slabo (Froger, 1946).

Klíčové slová

gregoriánsky chorál, antifóna, predpôstna doba, septuagesima, sexagesima, quinquagesima, liturgická tradícia, stredoveká Európa

Klíčová slova

gregoriánsky chorál, antifona, předpostní doba, septuagesima, sexagesima, quinquagesima, liturgická tradice, středověká Evropa